

Отже, процеси глобалізації та освіта впливають одне на одного через спільні цілі підготовки людей до успішного майбутнього, під час якого народи стануть дедалі більше пов'язаними. Найвища вимога глобалізації до людини – це вимога високого професіоналізму. Таким чином, освіта ХХІ століття має навчитись формувати людину, конкурентоспроможну не лише у вітчизняному, а й у світовому виробничому та соціокультурному середовищі. В умовах глобалізації освіта перетворилася на найважливішу соціальну цінність, вона має бути орієнтована на перспективу, на такий образ світу, який забезпечить не тільки виживання, але й сталий розвиток соціуму.

Список використаних джерел

1. Коршун Т. Глобалізація гуманітарної освіти як виклик національній ідентичності. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія : *Культурологія*. 2017. Вип. 18. С. 71 – 73.
2. Сбруєва А. А. Глобалізація освіти. *Енциклопедія освіти* / головний ред. В. Г. Кремень. К.: Юрінком Інтер, 2008. С. 136 – 137.
3. Сталий розвиток суспільства: роль освіти. Путівник / за ред. В. Підліснюк. К.: Видавництво СПД «Ковальчук», 2005. 88 с.

УДК: 372.881.116.12

ГРИГА О.М.
ХОМА О.М.

Мукачівський державний університет, Україна

ТЕМАТИЧНИЙ ТИЖДЕНЬ «Я – ШКОЛЯР» В ПЕРШОМУ КЛАСІ

Початок навчального 2018 року розпочався із уведенням нового Державного стандарту початкової освіти. Відповідно до плану розбудови Нової української школи значні зміни відбулися у змісті навчальних програм. Типові освітні програми [1] забезпечують формування в молодших школярів ключових компетентностей, розвиток дослідницьких умінь, здатність логічно міркувати.

Нововведенням в першому класі є інтегрований підхід до навчання, де кожний тиждень присвячено окремій темі. У Модельній програмі [2] подається тематичне планування з методичними рекомендаціями для вчителів.

Модельну навчальну програму розроблено на основі проблемно-пошукового підходу. У рамках першого тематичного тижня «Я – школяр» окреслено ті проблеми, дослідницькі чи проблемні запитання, які стануть основою інтеграції та стрижнем освітнього процесу. Проаналізуємо зміст першого тижня [2].

Запропоновано орієнтовні дослідницькі, проблемні запитання:

- Навіщо мені ходити до школи? Що я очікую від шкільного життя?
- Хто я? Хто мої однокласники?
- Як мені безпечно дістатися до школи й повернутися додому?
- Що покласти у шкільний ранець?

Чітко сформульовано завдання першого тижня, серед них:

1. Створити умови для цікавого й радісного навчання.
2. Організувати знайомство учнів з однокласниками та вчителями.
3. Навчати активного слухання в умовах усного спілкування.
4. Навчати взаємодії в парах та групах.

5. Сприяти усвідомленню правил безпечної поведінки дорогою до навчального закладу та у школі.

6. Допомогати дітям ідентифікувати себе як учнів та мотивувати їх до навчання.

За змістовим лініями Мовно-літературної освітньої галузі Державного стандарту початкової освіти визначено очікувані результати першого тижня. Учні знатимуть: що означає бути учнем школи, чому важливо вчитися; правила поведінки на уроці; правила безпечної поведінки дорогою до школи та додому. Вмітимуть: звертатися до однокласників і вчителя на ім'я; уважно слухати один одного в умовах безпосереднього спілкування; взаємодіяти в парах і групах для досягнення навчальних цілей; поводитися на уроці згідно з правилами; дотримуватися правил безпечної поведінки дорогою до школи та додому.

У процесі проходження педагогічної практики «Перші дні дитини в школі» ми спостерігали за роботою вчителя першого класу. Зазначимо, що тиждень «Я – школяр» дав можливість першокласникам легко адаптуватися, сформував у них перші загальнонавчальні, мовленнєві уміння, які необхідні для шкільного життя. Позитивно сприймалися ними ранкові зустрічі, які були спрямовані на засвоєння правила культури поведінки, культури спілкування (вітання), розуміння поняття «школярі», «однокласники», «учнівська спільнота» з елементами міркування.

Учні висловлювали свою власну думку, своє бачення чогось. Це допомагало їм набувати необхідні навички вільного та невимушеного спілкування, розпочинати новий день у школі з позитивних емоцій, поваги один до одного, толерантності. Повсякденні вправи, що проводяться під час ранкової зустрічі, допомагали дітям навчитися співпрацювати з однокласниками, поважати їх як особистостей. Позитивний настрій у класі створювався за допомогою атмосфери довіри між учителем і учнями, між собою. Наше спостереження за учнями під час ранкових зустрічей показало, що найважче їм сформулювати компліменти один одному. Вчитель класу, надаючи зразки такого мовленнєвого етикету, крок за кроком учив їх бачити у своїй подрузі, другові найкращі риси чи смаки.

Креативність першокласника проявлялася під час визначення своїх емоцій в щоденнику вражень. У перші дні учні пишуть елементи букв, тому свої враження передають малюнками, піктограмами. Переглянувши ці роботи, переконуємося, що молодший школяр поступово стає самостійним, у нього формується власна думка, яку він готовий обстоювати.

На перервах першокласники активні у рухливій грі, але є й такі, які люблять працювати в осередку книги. Вони знайомляться з дитячими журналами, розглядають яскраві малюнки, передбачають зміст твору. Мова йде про те, що створені осередки в класній кімнаті дають можливість дитині знайти своє місце для відпочинку чи творчості.

Більшість орієнтовних видів навчальної діяльності відображає синергетичний підхід до освітнього процесу, коли виконання завдань із різних галузей, їх взаємопроникнення та переплетення підсилюють мотивацію до навчання, сприяють конструюванню знань, а не їх відтворенню, що демонструє партнерський підхід до освітнього процесу, визначений Концепцією «Нова українська школа».

Інтегрований підхід відображений не тільки через специфічні «синергетичні» завдання, що моделюють життєві ситуації, з якими стикаються діти, а й через курс «Я досліджую світ». Порадник для вчителя [3] саме формулює ці підходи, роз'яснює формулу нової школи, що є орієнтиром для педагогів, майбутніх учителів початкової школи.

Як показало наше педагогічне спостереження, уроки української мови (читання, письмо) були спрямовані на формування в учнів критичного мислення, усвідомлення того, навіщо вони ходять до школи. Окрім цього, учні досліджували мовні явища: речення, слово, склад, мовні й немовні звуки. Нова програма 1 класу націлює й на інтеграцію навчання грамоти з предметом «Я досліджую світ». Підручник [4] пропонує предметні та сюжетні малюнки для розвитку усного мовлення, піктограми відповідно до тематичного тижня. Позитивним є те, що учні засвоюють основи національного українського етикету, що дає їм можливість зрозуміти, яким повинен бути школяр. Морально-етичні цінності формуються через аналіз вчинків казкових персонажів, однокласників тощо.

Отже, тематичний тиждень «Я – школяр» є першим і вкрай важливим для поступового формування особистості школяра.

Список використаних джерел

1. Типові освітні програми для закладів середньої освіти, 1 клас / Укладач А. В. Лотоцька. – Харків: Вид-во «Ранок», 2018. – 192 с.
2. Модельна навчальна програма для 1-го класу та навчально-методичні матеріали. [Електронний варіант]. Режим доступу: <http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/08/Navchalni-materialy-na-1-tyzhden-zmist-Sajt-1.pdf>. З екрану.
3. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під.заг. ред. Бібік Н. М. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206с.
4. Іщенко О. Л. Українська мова. Буквар: підруч. для 1 класу (у 2 частинах). Ч.1 /О. Л. Іщенко, С. П. Логачевська. – К.: Літера ЛТД, 2018. – 112 с.

УДК 37.017.316.362

ГРИЦАК Г. Ю.,
ЦІХІВСЬКА О. О.,
МОЧАН Т. М.

Мукачівський державний університет, Україна

РОЛЬ СІМ'Ї У ФОРМУВАННІ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ДІТЕЙ

Питання збереження та зміцнення здоров'я дітей є однією з найнагальніших проблем освіти і виховання. Турботу про здоров'я, про потребу формування у дитини мотивації на здоровий спосіб життя задекларовано у різних офіційних нормативних документах і програмах: Закон України «Про освіту», Указ Президента України «Про заходи щодо розвитку духовності, захисту моралі та формування здорового способу життя», Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 та ін.

Відповідно до зазначених документів, прищеплення навичок здорового способу життя у дітей і підлітків та молоді визначено першочерговим освітнім завданням.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>